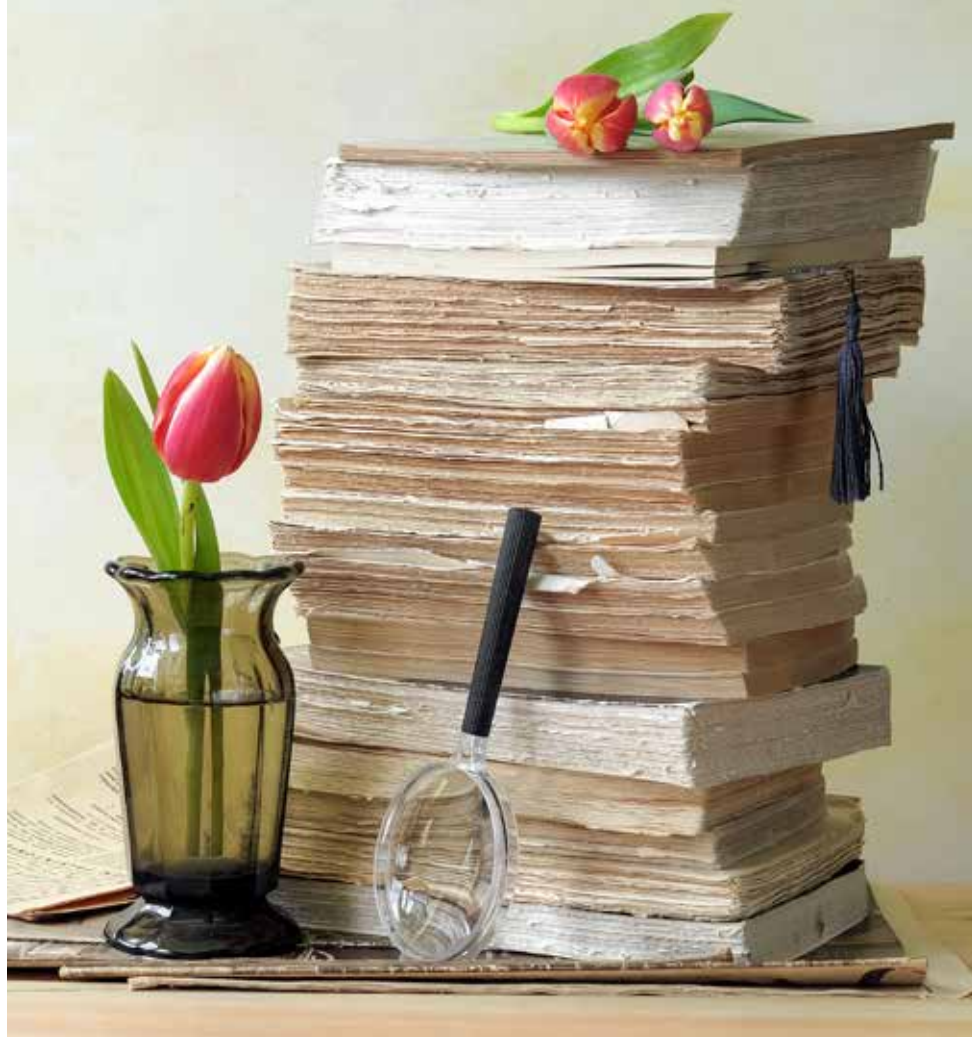

ELIKSIIRI

Sastamalan kansalliset seniorit ry:n tiedotuslehti • nro 6 • Helmikuu 2021

Hyvät seniorit

Tätä kirjoittaesani talvi paukkuu yli kahdenkymmenen miinusasteen, ja tasavalta tuskailee koronaviiuksen pyöryksessä. Elo on varsin hiljaista, koska sosiaalista kanssakäymistä on pakko rajoittaa viruksen taltuttamiseksi. Sastamalan kansallisten seniorien toiminta on myöskin jäädytetty kuten muidenkin yhteisöjen. Toistaiseksi vain yhdistyksen hallitus on kokoontunut kuukausittain tilanteen seuraamiseksi. Koska epidemiaa ei ole saatu taltutetuksi ja uusia muunnoksia on ilmaantunut, näyttää siltä, että ”hiljaiselo” on pakko jatkaa pitkälle kevääseen.

Kun viimevuoden lopulla järjestimme kuukausitapahtumia, joissa kuulimme hyvät esitelmät, oli kauppalantalon kokoushuoneessa vain kourallinen kasvomaskien suojautuneita kuulijoita. Nämä esitelmät olivat hyviä ja kuulemisen arvoisia, joten ne esitetään tässä lehdessä ”hyvänä yrinä tyrvääläisittäin”.

Sastamalanseudun puheparsia.

*Komiasti pihaan,
vaikka kauempana konttais.*

TAPAHTUMAKALENTERI

Koronaviiuksen johdosta meitä on ohjeistettu pidättäytymään senioritoiminnasta. Näin ollen helmi-maaliskuulle ei toimintaa ole suunniteltu. Nyt odottemme vain seniorien koronarokotuksia.

Sääntömääräinen kevätkokous järjestetään kun kokoontumiseen saadaan lupa viranomaiselta

Kuukausitapaaminen 14.4.klo 14 kauppalantalon valtuustosalissa. Keskustelun alustaa kirkkoherra Vesa Auren.

Toukokuun ulkoilupäivä toteutetaan. Aika ja paikka avoin. Suunnitteilla on mm. tutustuminen Kärppälän Ratsutilaan ja Mattilan Majataloon

Kesälle on suunnitteilla **ruokailutapahtuma** Vehmaan Sallilla

1.8. Nokian kesäteatterissa Me tulemme taas.

Kesäretki elokuussa Eurajoen Opistolle ja Vuojoen kartanoon

Näihin kokoontumisiin edellytämme luvan viraomaiselta, sama pätee kerhojemme toimintaan ja perinteiseen Ruusujuhlaamme. Tarkemmat tiedot Alueviestin järjestöpalstalla ja netissä, www.sastamala.senioriyhdistys.fi

HIENO ESIMERKKI SASTAMALAN MARKKINOINNISTA

Syyskuun kuukausitapahtumassa meillä oli vierailijana Sastamalan maaseutujohtaja **Katariina Pylsy**. Toivoimme hänen kertovan siitä monitahoisesta markkinoinnista, mitä hän on tehnyt Sastamalan hyväksi. Koska Sastamala on varsin tuntematon kaupunki kotimaassamme, jopa Pirkanmaalla, on kaupungin markkinointi keskeinen kunnallinen tehtävä säilyäksemme isoisten puristuksessa. Kaupunki tarvitsee markkinointiinsa aktiivisia, idearikkaita henkilöitä, jotka laittavat itsensä likoon jatkuvasti, ei vain virka-aikana.

RITAJÄRVEN LUONNONSUOJELUALUE

Alue käsittää 127 ha upeaa erämaan oloista maisemaa. Sinne on rakennettu tyylikäs retkeilystrukturi mm. kolme merkittyä reittiä vaeltajille 2.3 km:sta 8 km:iin ja 15 km pitkospuita jne. Merkkejä asutuksesta ei ole, joten alue on pysynyt erämaana kautta historian. ”Ritajärven luonnonsuojelualue on kuin oma mikrokosmoksensa, jossa yhdistyvät ne pohjoisen luonnon piirteet, joita joutuu yleensä hakemaan useammasta eri kohteesta”, kirjoittaa kokenut luontorekkelijä.

Ritajärven Luonnonsuojelualue on perustettu 2015. Alue on ollut pitkään ”luontokohteena”, mutta Katariina Pylsyn vuosien työn tuloksena se sai luonnonsuojelualan statuksen. Alueen rakennuttaminen upeaan kuntoon on myös vaatinut melkoisen vapaa-ajan ponnistuksen, missä työtunteja ei laske, palkintona mahtava n. 40000 ihmisen kävijämäärä.

VANHAT TALOT JA JOULUTALOT.

Kymmenien tuhansien ihmisten vierailut Satakunnasta ja Pirkanmaalta katsoomaan vanhoja satakuntalaisia taloja Sastamalaan on loistavaa markkinointia kotiseutumme puolesta. Samalla tehtiin hienoa kulttuurihistoriaa, kun monen talon isäntäväki sai kimmokkeen laittaa talot remonttien kautta kuntoon vierailuja varten. Satakuntalaisen menttaliiteetin tuntien on pakko todeta, että on tämä projekti vaatinut melkoisen ”ylipuhumisen” 50 talon isäntäväestä, jotta he suostuvat ottamaan koteihinsa satoja, jopa tuhansia vieraita kulkemaan pirtit, keittiöt, kamarit.

SASTAMALAN KUKKANIITYT

Sastamalan kukkaniityt saivat harvinaisia vieraita, kun Tampereen Ylen toimitus rohkeni ylittää Nokianvirran ja tehdä ohjelman kukkaniityistämme. Maine kii-ri ympäri Suomea ja pian niitä kukoisti ympäri Suomea maata ilahduttamassa erityisesti city-kansaa.

AHVENANMAAN KYSYMYS TURVALLISUUSPOLIITTISESTI

Lokakuun kuukausitapahtuman alustus Sakari Kinnarinen

Itämeren turvallisuudesta on vaikea puhua Suomessa edelleenkin, erityisesti Ahvenanmaan kysymyksestä. Sen saaristo, 6000 saarta, sijaitsee erittäin strategisella paikalla kaikkien Itämeren valtioiden kannalta. Näin ollen Itämeren turvallisuuspoliittinen tilanne ja sen seuraaminen kuuluu maamme jokaisen meripuolustuksen piirissä palvelevan upseerin tehtäviin. Evp. komentaja Sakari Kinnarinen palveli sotilasuransa aikana vuosia Ahvenanmaan rajalla Saaristomerren Rannikkopatterissa, joten nämä asiat hän hallitsee.

Sotia, sopimuksia niiden rikkomista, linnoittamista ja kummajainen vielä 2000-luvulla

Se Oolannin sota oli kauhea...

Suurvaltojen intressit Itämereen kulminoituivat 1800-luvun puolivälissä ns. Oolannin sotaan. Se oli sivujuonne Krimin sodasta, mitä Venäjä kävi Mustallamerellä. Venäjä halusi turvata merenkulun Itämerellä ja alkoi rakentaa Bomarsundin linnaketta 1825. Britit vaativat kuitenkin vapaata merenkulkua lähes koko tunnettuun maailmaan. Niinpä he hyökkäsivät ja tuhosivat mm. tämän linnakkeen. Tunnetussa laulussakin todetaan, miten 300 laivalla seilas Engelsmanni Suomemme rannoilla... Sodan päätteeksi tehtiin demilitarisointi sopimus, jolloin Venäjä lupasi Englannille ja Ranskalle, ettei Ahvenanmaata linnoiteta.

Kun 1900-luvun alussa syttyi sota Venäjän ja Japanin kesken, siirsi Venäjä Itämerenlaivastonsa Japania vastaan ja ryhtyi linnoittamaan Pietaria ja Ahvenanmaata rakentamalla mm. 14 linnoitusta saarille.

Sakari Kinnarinen.

Ruotsi haluaa Ahvenanmaan itselleen

Suomen itsenäistymisen tiimellyksessä Ruotsi alkoi aktivoida ahvenanmaalaisia liittymään Ruotsiin ja toi laivastonsa sinne. Suomen Vapaussodan aikana Ahvenanmaalla oli sekä valkoisia että punaisia joukkoja. Mutta saarien strategisen merkityksen ymmärtäen siellä olivat myös saksalaiset, ruotsalaiset, englantilaiset ja luonnollisesti venäläiset linnoituksissaan. Brest-Likovskin sopimuksen pohjalta tehtiin rauha. Saarelle jäivät suomalaiset ja saksalaiset.

Ruotsi ei tyytynyt sopimukseen ja vei Ahvenanmaan kysymyksen Kansainliittoon, joka päätti 1920, että Ahvenanmaa kuuluu Suomelle ja ettei saaria saa hyväksikäyttää sotilaallisesti. Ruotsille tämä ei riittänyt, mutta sillä ei ollut sotilallista voimaa jatkaa vaikeassa maailmanpoliittisessa tilanteessa. Ilmeisesti se myös ymmärsi, miten vaikea

sotilasstrateginen tehtävä sille olisi saariston suojele.

Toinen Maailmansota ja Neuvostoliiton aiheet

Neuvostoliitolla oli suunnitelmat Ahvenanmaan miehittämiseksi Toisen Maailmansodan aattona, niinpä Suomi linnoitti Ahvenanmaata 1939–1940. Talvisodan rauhansopimuksessa ei mainittu mitään Ahvenanmaasta, mutta samana vuonna Neuvostoliitto kuitenkin vaati Suomelta sopimusta Ahvenanmaan demilitarisoinnista. Sopimus tehtiinkin loppuvuonna 1940 ja se koski ainoastaan demilitarisointia, ei neutraliteettia. Muita sopimuksia Neuvostoliitto ei tunnustanut lainkaan. Jatkosodan alussa kesäkuussa 1941 Suomi toteutti onnistuneen operaatio Kilpapurjehduksen ja miehitti jälleen maakunnan. Sodan jälkeen Suomen armeija poistui maakunnasta, ja Ahvenanmaa on siitä lähtien ollut jälleen demilitarisoitu.

Ahvenanmaa tänään

Ahvenanmaan sotilaallisesta puolustamisesta (neutraliteetistä ja demilitarisoinnista) on olemassa jo kolme sopimusta, joista yksikään ei ole kyennyt takaamaan saari- ja maakunnan puolueettomuutta eikä linnoittamattomuutta sodan aikana. Suomen ja Neuvostoliiton 1940 tekemään sopimukseen liittyy myös eräs **kummajainen**, johon arvostettu tutkijamme tohtori Jukka Tarkka on puuttunut joitakin aikoja sitten. Sopimuksen mukaan Venäjän valtio valvoo Marianhaminassa olevan konsulaattinsa avulla 1940 sopimuksen noudattamista maakunnan alueella. Käytännössä siis Suomen aluetta ja sen puolustusvoimia. Emme esim. tiedä, miten paljon sotilasvoimaa tässä konsulaatissa piilee. Näistä turvallisuuspoliittisista ongelmista riippumatta Ahvenanmaa on toimiva ja hyvin pärjäävä maakuntamme, jonka kielellinen asema on juurtunut osaksi oikeusvaltioperiaatteitamme.

Kuperkeikka

Maija Seppälä

*Hupsista, kuinka nyt kävikään näin,
mä turvalleni lensin aivan yllättäin.
Ei ollut maassa kuoppaa, ei kiveä,
vaan silti jalkani täytyi livetä*

*Pikainen testi; liikkuu kädet ja jalat
siitä vaan hiljaa nousta alat.
Nopea katse oikeaan ja vasempaan,
ei kai kukaan sattunut huomaamaan*

*Vaan onneksi ketään ei ollut lähellä
saan rauhassa autolleni kävellä.
Peiliin kun katson, on näky kaamea,
koko naama on täysin naarmuilla*

*Mitä opin mä tästä- no ainakin sen,
ei koskaan tietää voi ihminen,
mitä seuraava hetki tuo tullessaan,
koska sattuu vaikka kaatumaan*

Sananparsia Satakunnasta

- Montako astetta täällä Asevarikolla on lämmintä, sotamies?
- Kuusitoista astetta, herra kapteeni
- Missäs täällä on lämpömittari?
- Ei ole lämpömittaria, herra kapteeni
- Kuinka te sitten voitte tietää, montako astetta on lämmintä?
- Se sanotaan ohjesäännössä, herra kapteeni

HALLITUS JA TOIMIHENKILÖT

Sastamalan kansalliset seniorit ry:n hallitus ”koronaohjein puettuina”. Vasemmalta istumassa Tuula Heinonen, Marja-Liisa Honko ja Marjatta Pakula. Vasemmalta seisomassa Seppo Aakkula, Irma Pihlava, Sakari Kinnarinen, Seppo Valio, Heikki Pakula ja Kalle Lomma. Kuvasta puuttuu Liisa Pelttari.

Marja-Leena Hautala,
valokuvaus

Pirjo Ikonen,
matkavastaava, tiedotus

Tuula Lomma,
talous, jäsenrekisteri

Taas tuli Sanottua. Tyrvään Sanomat 1982

Pastori Pelletvuori, vannoutunut raittiusmies kävi ajattamassa partaansa Vammalassa niin kutsutulla Parvikraatarilla. Kraatari oli tapansa mukaan taas juopotellut ja leikkasi pasturin leukaan haavan.

- Semmosta se viina tekee, paheksui pastori
- Niin tekkee, niin tekkee ihon niin hauraaksi, myönteli Parvikraatari

Seppo Aakkula

NÄPPÄILE ILOA JA ELÄMÄÄ

Oletko saanut kokea, miten paljon iloa voi tuoda vaikka yksi kuva lapsesi perheestä tai herttaisesta lapsenlapsesi? Varsinkin nyt koronan synkistämässä pimeän ajan ikävässä voisi avautua uusi ikkuna valoon, jos alkaisit näppäillä kuvia kännykkäkameralla tai perinteisellä pelillä. Digikuvat voi lähettää tietokoneella sähköpostin liitteinä ja kännykästä samoin tai vaikka WhatsAppia käyttäen. Täytyy vain olla laitteita ja pyytää teknistä apua lapsenlapsilta. Jos on kamera, mutta ei muuta tekniikkaa, voi teettää ja lähettää paperikuvia.

Perinteiset henkilökuvat ovat aina varma valinta. Kuvatkaa läheisiänne ja itseänne. Ikäihmisen kasvokuva rypyineen on kaunis ja mieluinen sukulaisille ja ystäville Muista näpsiä kuvia, kun saat perhepiiriä tai muita kävijöitä kotisi tai itse vieraillet. Kodistasi löytyy paljon kuvaamisen arvoista. Ota vain tarpeeksi läheltä ja hyvässä valossa. Oma piha tai kaupunkiasunnon ympäristö antavat paljon aiheita saatikka, jos pystyt vielä ret-

keilemään luonnossa. Pääasia, että pidät silmät auki. Kuvaa laajaa maisemaa tai pientä kohdetta vaihtelevasti.

Lähetä kuvia senioreiden yhteiseksi iloksi Eliksiiriin!

Edellä mainittujen aihepiirien lisäksi olisi mahtavaa, jos kaivelisit albumeistasi ja irtokuvistasi senioritoiminnassa näpsittyjä kuvia tai vain vanhojen ihmisten elämästä toiminnallisia kuvia. Älä ole arka tai kranttu. Eliksiirin toimittaja tai historian kirjoittajat kyllä osaavat valita käyttöön sopivat ja panna loput arkistoon odottamaan sopivampaa hetkeä.

Jos lähetät kuvan, annat samalla luvan sen käyttöön senioritoiminnassa. Jos mahdollista, voit pyytää myös kuvan kohteelta luvan. Pane mukaan tiedot kuvien henkilöistä, paikoista, tapahtumasta, ajasta jne.

